

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119208838
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5119208838.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1. O. E., bytom I. X. XXX/XXX, XXX XX V., nar. XX. XX. XXXX, 2. D. U., bytom D. V. XX, XXX XX D. V., o zaplatenie 43 648,72 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 6Csp/98/2019-71 zo dňa 4.9.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku I., ako odvolaním strán sporu nenapadnutom, ponecháva rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

Žalovaným 1/,2/ vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovaným 1/ a 2/ uložil spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 42.447,37 eur s úrokom z omeškania vyčísleným ku dňu 8.4.2019 vo výške 1.189,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 43.636,72 eur od 12.4.2019 do zaplatenia. Žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Žalobcovi vo vzťahu k žalovaným 1/,2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 86,73 %.

Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že na základe zmluvy o stavebnom sporení bola medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ dňa 12.5.2015 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovaným ako solidárnym dlžníkom medziúver vo výške 45.000,- eur. Finančné prostriedky boli poskytnuté postupne. Za spracovanie úveru žalovaným žalobca účtoval poplatok, takže celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o 540,- eur pri úrokovej sadzbe úrokov za medziúver 5,49 % p. a., ktoré sa vypočítavali z výšky vyplateného úveru a boli od 16.5.2015 účtované v sadzbe 5,49 % p. a. zo sumy 16.895,38 eur, od 2.6.2015 v sadzbe 5,49 % p. a. zo sumy 36.540,- eur a od 3.2.2016 v sadzbe 5,49 % p. a. zo sumy 45.000,- eur. Žalovaní sa zaviazali splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 275,62 eur, ktoré pozostávali z vkladu na účet sporenia vo výške 69,74 eur a zo splátky úrokov za medziúver vo výške 205,88 eur. Splátky boli splatné 15. deň v mesiaci. Listom 13.2.2019 žalobca upozornil žalovaných, že sú v omeškaní so splátkou po dobu dlhšiu ako tri mesiace, vyzval ich na doplatenie omeškaných splátok, upozornil ich, že v prípade nedoplatenia omeškaných splátok má žalobca právo požadovať zaplatenie zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. Toto upozornenie bolo žalovanému 1/ doručené dňa 25.2.2019 a žalovanému 2/ dňa 18.2.2019. Žalovaní omeškané splátky nedoplatili, žalobca vyhlásil v zmysle čl. X. bod 10.1. Úverovej zmluvy dňa 8.4.2019 mimoriadnu splatnosť úveru. Na konte stavebného sporenia bola nasporená suma 2.552,63 eur a bola započítaná na istinu úveru. Výška dlhu predstavovala

43.858,72 eur. Odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania z celkového dlhu žalovaných ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v sadzbe 5,00 % p. a. Žalobca si žalobou neuplatnil vo vzťahu k žalovaným poplatky za upomienky vo výške 210,- eur. S odvolaním sa na platnú právnu úpravu zohľadniac dokazovaním zistený skutkový stav, prvoinštančný súd považoval mimoriadne zosplatnenie úveru za platný právny úkon. Za dôvodný považoval nárok uplatňovaný žalobcom v časti istiny vo výške 42.447,37 eur. Zároveň súd žalobcovi priznal aj nezaplatené úroky v úrokovej sadzbe 5,49 % ročne, ktoré boli vyčíslené ku dňu zosplatnenia (8.4.2019) vo výške 1.189,35 eur. Žalobcovi nepriznal poplatky za poskytnutie kópie zmluvnej dokumentácie, ktoré si žalobca uplatnil vo výške 12,- eur s tým, že vznik týchto poplatkov žalobca v konaní nepreukázal. Za nedôvodnú žalobu považoval i ohľadne nároku na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, v opačnom prípade by bol podľa súdu založený krajne nespravodlivý, ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. S protiprávnym stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Na podporu svojho tvrdenia poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11.7.2000 sp. zn. 4Obo 143/98. Ďalej posudzoval, či by bolo spravodlivé priznať žalobcovi zmluvný úrok zistený vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaní 1/,2/ zaplatili ako cenu peňazí. V tejto súvislosti zastal názor, že takýmto súdnym rozhodnutím by sa žalobcovi priznal úrok vo väčšom rozsahu ako by mu patril, zohľadňujúc čas vrátenia peňažných prostriedkov. Nepovažoval ho, vzhľadom na dikciu ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka ani za zákonný, ani za spravodlivý. Vzhľadom na omeškание žalovaných 1/,2/ s plnením dlhu priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 43.636,72 eur od 12.4.2019. Vo zvyšnej časti nárok na úrok z omeškania zamietol, majúc za to, že zo strany žalovaných bolo objektívne možné plniť zosplatnenú sumu úveru až následne po tom ako im bolo doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, t.j. po 11.4.2019. Vzhľadom na čiastočný úspech a neúspech strán v spore o nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1,2 CSP.

3. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca. Rozsah odvolania vymedzil čo do výrokov II. a III. rozsudku súdu prvého stupňa. Poukazoval na to, že zmluva o úvere je absolútny obchod, na ktorý je potrebné aplikovať ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 502 a § 503 ods. 3, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka. Nesúhlasil so záverom prvoinštančného súdu o tom, že mu nepatria zmluvné úroky z úveru po zosplatnení istiny. V takom prípade dlžník porušením povinností získava pre seba výhodnejšie postavenie, nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie. Táto výhoda je v rozpore s dobrými mravmi a i s účelom právnych predpisov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah. Dochádza k zvýhodneniu dlžníkov nielen vo vzťahu k veriteľovi, nakoľko majú právo užívať peňažné prostriedky od žalobcu bezodplatne, ale sú neprimerane zvýhodňovaní aj voči tým dlžníkom, ktorí si svoje povinnosti plnia riadne a včas, nakoľko priznaním úroku z omeškania v sadzbe 5 % p. a. súd žalovaným v podstate znížil úrokovú sadzbu, čo je pre žalobcu absolútne neprijateľné. V tejto súvislosti poukázal nielen na právnu úpravu vyplývajúcu z Obchodného zákonníka, ale aj na samotný zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ust. § 13 ods. 3 ako i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo 42/2020 zo 16.6.2020, v ktorom Najvyšší súd zdôraznil, že žiadna zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná... neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Zosplatnenie je inštitúciou slúžiacou k ochrane veriteľa... dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru. V tejto súvislosti ďalej poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 8Co/268/2019 z 30.6.2020, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 5Co/237/2017 z 11.1.2018, Najvyššieho súdu SR 6Cdo 113/2018 z 30.7.2019, a žiadal rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti zmeniť, priznať mu vo vzťahu k žalovaným 1/,2/ úrok z úveru vo výške 5,49 % ročne zo sumy 42.447,37 eur od 12.4.2019 do zaplatenia, vo zvyšku nepriznanej sumy rozhodnutie okresného súdu potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti vo výroku II. a III. potvrdil. V ostatnej časti ponechal rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd síce pri posudzovaní nároku žalobcu na úrok z úveru po zosplatnení istiny a vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nepostupoval v súlade s najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, na druhej strane uzavrel, že sám žalobca v odvolacom návrhu a žalobnom petite požadoval iné plnenie než na ktoré podľa obsahu odvolania poukazoval. Sám totiž v podanom odvolaní poukazoval na najnovšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a následne i rozhodnutia krajských súdov, v ktorých zaujali názor, že zosplatnenie je inštitút slúžiaci k ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle plnenia dohodnutej odmeny zostáva tak nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobcovi nepatrí úrok z úveru do zaplatenia istiny, ale iba po dobu, po ktorú by mu inak patril pri riadnom splácaní úveru a riadnom plnení si povinností zo strany dlžníkov.

6. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

7. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

8. Vo veciach, v ktorých sa konanie môže začať iba na základe návrhu (je vždy tomu tak v sporovom konaní), je podanie návrhu nevyhnutným predpokladom začatia konania. Ustanovenie § 132 až § 136 CSP vymedzuje obsahové náležitosti návrhu, ktorých neúplnosť bráni v ďalšom procesnom postupe súdu s procesným dôsledkom odmietnutia podania. Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, s týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať aj to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa účastníci domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než ako bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu.

9. V prípade, že by žalobcom požadované plnenie mohlo obstať i na inom skutkovom základe než na tom, ktorý bol opísaný v žalobe, je s ohľadom na dispozičnú zásadu občianskeho procesu nevyhnuté pre jeho posúdenie aj na základe tohto ďalšieho skutkového základu, aby žaloba bola žalobcom, ktorý jedine môže určiť predmet konania, zodpovedajúcim spôsobom účinne zmenená. Ide o prípad zmeny žaloby, keď žalobca síce aj naďalej požaduje rovnaké plnenie, ale na základe iného skutkového základu prípadne inej podstatnej zmeny rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. V spojitosti s tým odvolací súd zastal názor, že pokiaľ sám žalobca poukazoval v dôvodoch odvolania na to, že mu úrok z úveru a poplatok za poskytnutý úver patrí vo výške na akej sa s veriteľom dohodol a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, bolo jeho povinnosťou uvedené premietnuť i do formulácie odvolacieho návrhu, takýto úrok riadne vyčíslieť, jeho vyčíslenie zdôvodniť a podložiť. Ak totiž žalobca v obsahu odvolania žiada priznať úrok za úver vo výške 5,49 % ročne zo sumy 42.447,37 eur iba za obdobie, na ktoré by mu vznikol nárok pri riadnom splácaní úveru žalovanými, ním formulovaná požiadavka obsiahnutá v odvolacom návrhu tento priznať od 12.4.2019 do zaplatenia je v príkrom rozpore s tým, čoho sa v obsahu podaného odvolania domáha a dožaduje. V takomto prípade, podľa názoru odvolacieho súdu neprichádza do úvahy ani čiastočné zamietnutie žaloby, nakoľko ani s odkazom na označené dôkazy súd nie je oprávnený vymedziť predmet konania a ustáliť výšku plnenia pozostávajúcej z výšky zmluvného úroku z úveru, na akej sa dlžník s veriteľom dohodli po dobu riadneho splácania úveru.

10. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil. Vo zvyšnej časti ako odvolaním strán sporu nenapadnutej ponechal rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

11. Žalovaní 1/ a 2/ boli v odvolacom konaní úspešní, avšak vzhľadom na ich nečinnosť, odvolací súd im nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

12. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca/ alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)